

นิทานสุภาษิตจีน (132) 成语故事 (一百三十二)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 上下其手 shàng xià qí shǒu (ฉั่งเซี่ย ฉี่ โฝ่ว) โดย คำว่า 上 shàng (ฉั่ง) แปลว่า บน ข้างบน 下 xià (เซี่ย) แปลว่า ล่าง ข้างล่าง 其 qí (ฉี่) แปลว่า ตัวเขา เขา 手 shǒu (โฝ่ว) แปลว่า มือ เมื่อนำมารวมกันแปลว่า ทำมือขึ้นบนที่ล่างที่

ในยุคสมัยขุนศึกของจีน คือช่วงที่ประเทศจีนแบ่งแยกเป็นรัฐใหญ่เล็กจำนวนมากมาย เกิดสงครามขึ้นไม่หยุดหย่อน เดี่ยวรัฐนี้ไปตีรัฐนั้น เดี่ยวรัฐนั้นล่มสลาย เดี่ยวก็เกิดรัฐใหม่ เป็นเช่นนี้ นับร้อยปี ในช่วงนี้ผู้เข้มแข็งเท่านั้นถึงจะอยู่รอดได้ จีนทางใต้มีรัฐใหญ่อยู่รัฐหนึ่งชื่อว่ารัฐฉู่ ขยายอาณาเขตด้วยการบุกโจมตียึดเมืองของรัฐเล็กที่อยู่ข้างเคียงเป็นประจำ จนเป็นที่เกรงกลัวของรัฐเล็ก ๆ มีครั้งหนึ่ง กองทัพรัฐฉู่ได้ยกกำลังไปโจมตีรัฐเจิ้ง 郑国 / 鄭国 Zhèng Guó เจ้าเมืองรัฐเจิ้งรู้ว่าสู้ไม่ได้ จึงไปขอความช่วยเหลือรัฐต่างๆ แต่ในยุคนั้น โทนเลยจะมีใครยินดียื่นมือเข้ามาช่วย ดังนั้นเจ้าเมืองรัฐเจิ้งจึงต้องนำกำลังเข้าต่อต้านการรุกรานของกองทัพรัฐฉู่ แต่กองกำลังของรัฐฉู่เข้มแข็งและมีกำลังทัพที่ใหญ่กว่า การรบจึงส่งผลให้กองทัพรัฐเจิ้งแตก บ้านเมืองถูกยึด

(ที่มาภาพ : HYPERLINK "<https://image.baidu.com/search/>")

เจ้าเมืองรัฐเจิ้งก็ถูกแม่ทัพรัฐฉู่ นามว่า ขวนเฟิงชวี 穿封戍 Chuān Fēngxū จับตัวได้ในระหว่างคุมตัวเจ้าเมืองรัฐเจิ้งเพื่อไปขอผลงานจากเจ้าเมืองรัฐฉู่ นั่น ก็มิ่งค์ชายเชื้อพระวงศ์ของรัฐฉู่คนหนึ่งมาพบแม่ทัพขวนเฟิงชวี แล้วบอกว่า ตัวเขลยศึกคนนี้เป็นของตน และขอตัวเขลยศึกคนนี้เป็นผลงานด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ แม่ทัพขวนเฟิงชวีโทนเลยจะยอมได้ ทั้งสองต่างโต้เถียง ต่างอ้างผลงานการรบ จนสุดท้ายราช

สำนักผู้ส่งคนกลางที่ทั้งสองยอมรับมาเป็นคนไกลเกลี้ย และตัดสินว่าเขลยศึกนี้เป็นผลงานการรบของใครกันแน่ เดิมทีขุนนางคนนี้ก็หมายมั่นปั้นมือว่าจะดำเนินการสอบสวนด้วยความยุติธรรมอย่างที่สุด ทว่าวิธีการสืบสวนของเขานั้นช่างน่าขัน เพราะเขาใช้วิธีเข้าพบเขลยศึก แล้วถามเขลยศึกว่า ตกลงท่านถูกใครจับมา โดยการใช้มือเป็นสัญลักษณ์ มือชี้ขึ้นบนเป็นตัวแทนของค์ชาย มือชี้ลงล่างเป็นตัวแทนแม่ทัพ เขลยศึกคนนี้รู้สึกแค้นเคืองต่อแม่ทัพขวนเฟิงชวียิ่งนักที่ตีเมืองของตนแตก ทำให้ตนต้องบ้านแตกสาแหรกขาด และต้องตกเป็นเขลย และพอเดาได้ว่า คนที่มาถามมีจุดประสงค์ใด จึงตั้งใจไม่ตอบตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความแตกแยกภายใน จึงผก

ยอมรับเมื่อเขามือขึ้นข้างบนว่าเป็นผู้ดีที่พของตนแตก และเป็นผู้จับตนเองมา ขุนนางคนนั้นจึงตัดสินทันที ผลงานการศึกษาครั้งนี้เป็นขององค์ชายแห่งรัฐผู้ แม่ทัพแม่จะไม่พอใจ ก็ได้แต่ก้มหน้ายอมรับการตัดสินในครั้งนี้ เพราะนี่คือคนที่กษัตริย์ของตนส่งมาเป็นตัวแทนในการตัดสิน ต่อมาคำว่า “上下其手” จึงเป็นคำที่ใช้เปรียบเปรยพวกเจ้าเล่ห์หรือพวกที่อาศัยช่องว่างกฎหมายหากิน หรือทำผิดเป็นถูก กลับดำให้เป็นขาวนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 玩弄手法, 颠倒是非的意思。

成語比喻: 玩弄手法, 颠倒是非的意思。

Chéngyǔ bǐyù: Wǎnnòng shǒufǎ, diāndǎo shìfēi de yìsi.

เฉิงหยวี่ บี้ยวี่: ่วนนอง โฉ้วฝ่า, เตียนเต่า ฉ้อเพี้ย เตอะ อี้ซื่อ

สุภาษิตเปรียบว่า ใช้วิธีการทุกอย่าง พลิกดำเป็นขาว กลับผิดเป็นถูก

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

那个官员在案件中上下其手, 不知贪了多少黑心钱!

那個官員在案件中上下其手, 不知貪了多少黑心錢!

Nà gè guānyuán zài ànjàn zhōng shàngxiàqíshǒu, bù zhī tān le duōshǎo hēixīn qián!

นำ เกอะ กวานหยวน ไจ้ อันเจียน จง ฉิ่งเซี่ย ฉี่ โฉ้ว, บู้ จื่อ ทาน เลอะ ตัวฉ่า หเยชิน เฉียน

เจ้าหน้าที่คนนั้นใส่ความเท็จเข้าไปในสำนวน ไม่รู้ว่าได้เงินมืดไปเท่าไรแล้ว

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง